

MENNO

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Friese naam: koosvorm, afgeleid van het Germaanse woord 'Meine' of 'Mein' (soms nog meer verkort tot 'men-') wat een verkorting is van het woord 'megin-' dat 'kracht' betekent.

Terug te vinden in namen als bv.:

Meingoz, Megingoz of Megingosus; Meinhard (= sterk door kracht); Meinolf, Meinulf of Menulf (= sterke wolf);

Meinrad of Meginrad (= krachtige raad); Meinrich of Menrik (= groot door kracht); Meinwerk (= krachtig werk) enz.

*

Menou (ook **Meno**, **Menoux**, **Menovius**, **Menulfus**, **Menulphus** of **Nolf**) **van Quimper**, Bretagne Frankrijk; bisschop; † **na 600; feest 12 juli.**

Menou was van Ierse afkomst en leidde aanvankelijk het teruggetrokken leven van een kluizenaar. Maar bisschop Corentin II van het naburige Quimper, in het uiterste westen van Bretagne, kwam hem herhaaldelijk opzoeken. Hij bewonderde zijn wijsheid en godsvrucht. Hij bevestigde hem in zijn godgewijde levenswijze, wijdde hem priester en gaf hem onbewust de beste denkbare vorming om hem straks op te volgen. Toen hij gestorven was, werd Menou door alle stemgerechtigde aanwezigen uitgeroepen tot nieuwe bisschop.

Er schijnt eens een gevangene geweest te zijn die beloofde christen te worden, als de bisschop ervoor kon zorgen dat hij vrijgelaten zou worden. De bisschop kreeg dat inderdaad bij de overheid voor elkaar, en de gevangene hield woord: hij liet zich door Menou zelf dopen.

Met een aantal geestelijken uit zijn omgeving bezocht Menou de graven van de apostelen in Rome. Op de terugweg stierf hij in de buurt van Bourges te Mouilly, dat sindsdien naar hem is genoemd: St-Menoux. Hij werd begraven op de meeste eenvoudige plek van het plaatselijke kerkhof.

Maar door een wonder dat op zijn graf gebeurde besloot een plaatselijke heer, Arcadius, er een kerk te bouwen ter ere van de overleden bisschop. Er werd een zusterklooster naast gebouwd. In de negende eeuw verhef de derde abdis, Adalgise, Menou tot de eer der altaren. Hoewel het klooster reeds lang verdwenen is, worden de relieken van de heilige bisschop nog altijd vereerd in de oude kerk, die thans dienst doet als parochiekerk. In Bretagne zelf is hij vrijwel onbekend, waarschijnlijk omdat hij buiten de streek is overleden. Wel herinneren een aantal namen van Bretonse plaatsen aan hem, zoals Pont Menou, le Vau-Meno en Kermenno. Waarschijnlijk gaat ook de parochiekerk St-Nolf in het bisdom Vannes op hem terug.

*

De naam Menno geniet in Nederland ook bekendheid door **Menno Simonsz**, de grondlegger van de Doopsgezinde Broederschap. Hij werd in 1496 in het Friese plaatsje Witmarsum geboren. Volgde een opleiding tot priester in de katholieke kerk; kwam in 1524 als vicaris naar Pingjum en werd in 1531 pastoor in zijn geboorteplaats. In 1536 legde hij zijn ambt neer, omdat hij na veel studie tot andere inzichten was gekomen dan de katholieke kerk. Hij meende dat ieder zelf moest kiezen voor zijn geloofsovertuiging, en dat men dus pas als volwassene gedoopt kon worden; de kinderdoop betekende volgens hem niets. Hij trouwde en trok zich met zijn vrouw terug op het Groningse platteland. Hij legde zijn inzichten vast in vele geschriften, waarvan het 'Fundamenteelboek' het belangrijkste is. De nadruk ligt op persoonlijke vroomheid, bekering en afwijzing van de kinderdoop. In 1540 aanvaardde hij de leiding over de gemeenten van de Doopsgezinde Broederschap. Hij had zich niet aangesloten bij de beweging van de Wederdopers of Anabaptisten, die tot dezelfde inzichten waren gekomen als hij: hij vond ze te opstandig. Telkens bedreigd door vervolging van de kant van de katholieke overheid trok hij als rondreizend prediker en organisator door Groningen, Friesland en Holland, en vervolgens naar Oost-Friesland, Lübeck tot diep in Pruisen.

Uit die periode is een legende bekend. Typisch voor de Dopers uit die tijd was de houding van 'Mijn ja is ja; en mijn nee is nee!' Liegen was volstrekt uit den boze. Eens reisde hij in vermomming per diligence door het Groningse Hogeland. De reiswagen werd aangehouden en de man die hem zocht, maar niet persoonlijk kende, vroeg of Menno Simonsz in de wagen zat. Liegen mocht niet. Menno draaide zich om en vroeg aan zijn medepassagiers: 'Is één van u Menno Simonsz?' 'Nee.' 'U hoort het', wendde hij zich weer tot magistraat. Men liet dus de wagen gaan en hij ontkwam.

Herhaaldelijk preekte hij ergens in de open lucht. Bij een van die gelegenheden was hij - om zich beter verstaanbaar te maken - op een vat geklommen. Midden onder de preek zakte hij door het deksel en viel in de ton. Die bleek gevuld te zijn met stroop. Om hem weer enigszins toonbaar te maken, wisten zijn vrienden niets beters te doen dan hem gezamenlijk helemaal af te likken. 'Vandaar dat wij zo van zoet houden', aldus de Doopsgezinden zelf.

In 1554 vestigde hij zich in Wüsterfelde bij Lübeck, Duitsland. Daar overleed hij op 31 januari 1561.